

Ung dansk fotografi '18

Undervisningsmateriale

Ung dansk fotografi '18
03.11 – 21.12.2018

Intro til læreren

Om undervisningsmaterialet

Undervisningsmaterialet har til formål at formidle Fotografisk Centers udstilling samt give mulighed for læring i anderledes rammer. Materialet indeholder en række spørgsmål til de forskellige værker og en række evaluerende spørgsmål i forhold til fotokunst generelt samt udstillingens – og dens tematiserings – indvirkning på eleverne.

Målgruppe

Målgruppen for dette materiale er udskolingen på folkeskoler (7. – 10. klasse), gymnasier, HF-studerende og lignende.

Faglig relevans

Udstillingen behandler temaer, der er særligt relevante inden for fagene:

- Billedkunst: *Fotografi, billedmanipulation, materialebrug og fremstillingsmåder.*
- Mediefag: *Fotograf samt brug af forskellige medier og udtryksformer.*
- Dansk: *Identitetsforståelse og historiefortælling.*

Områder der kan berøres: Klassisk fotografi, billedmanipulation, inkorporering af blandede materialer, brug af forskellige medier og udtryksformer, identitet, erindringer, tomme pladser, metaforer og det narrative.

Læringsmål

Læringsmålene er samlet ud fra de nævnte fag og indeholder inspiration fra hvert fags læringsmål.

Udstillingens undervisningsmateriale lader eleverne analysere forskellige mediers brug af visuelle fremstillinger i udstillingen. Derudover skal de reflektere over fotografiets funktion og potentiale i samfundet. Eleverne vil få rig mulighed for at opdage andre måder at anskue verden på, hvilket de bedes tage kritisk stilling til ud fra egne holdninger og erfaringer. Undervisningen kan dermed øge elevernes kulturelle bevidsthed og kritiske stillingtagen til et højtaktuelt emne: *Identitet*.

Forslag til afvikling af besøget på Fotografisk Center i forbindelse med undervisningsmaterialet:

Før besøget

I udstillingen tager de fem fotografer udgangspunkt i fotografiet som en måde at behandle erindringer og relationer på. Du kan bruge følgende nøgleord til at diskutere udstillingen: *Identitet, fortælling, materialer og udtryksformer* (se uddybning af nøgleord under **Arbejdsmateriale og -spørgsmål**).

Besøget

Igennem materialet bliver der stillet forslag til arbejdsspørgsmål. Dette lægger op til, at I ser udstillingen i samlet flok.

Alternativt kan eleverne deles op i mindre grupper og arbejde selvstændigt med forskellige værker eller fotografer. Derefter kan I alle diskutere fortolkningerne med hinanden.

Et sidste forslag er, at man bestiller en omvisning i udstillingen, som *kan* tage udgangspunkt i arbejdsspørgsmålene, hvis dette ønskes. Det kan også foregå som en mere klassisk omvisning, hvor materialet kan bruges supplerende før eller efter omvisningen.

Mere info findes på: <http://fotografiskcenter.dk/om-fotografisk-center>.

Efter besøget

I slutningen af eller efter besøget kan du stille selvstændige opgaver ud fra materialet og spørgsmålene. Eleverne kan eksempelvis få til opgave selv at udvikle idéer til eller skabe egne kunstværker, som kan formidle udstillingen tematik. I den kreative skabelsesproces tilgår eleverne et andet refleksionsniveau og det kan derfor være frugtbart at diskutere værker og proces igen derefter.

Arbejdsmateriale og -spørgsmål

Ung dansk fotografi

Ung dansk fotografi er en tilbagevendende udstillingsserie hos Fotografisk Center. Hvert år vises nogle bud på, hvad fotografiet i dag består af. Udstillingen inkluderer både fotografi, video og andre kamerabaserede medier, og udarbejdes i samarbejde med en særligt indbudt gæstekurator. *Ung dansk fotografi '18* er kurateret sammen med Christine Almlund, som er specialist i fotografi ved Bruun Rasmussen Kunstauktioner.

Tema: Identitet

I år er temaet for udstillingen 'identitet' og der vises værker af fem fotografer – María Kristín Hassing Antonsdóttir, Hulda Sif Ásmundsdóttir, Julia Jayko Fosslund, Lisbeth Johansen og Dan Frisk Petersen. Fælles for alle fem fotografer er, at de har arbejdet med udstillingens tema ud fra en personlig fortælling – både deres egen og andres. De har brugt fotografiet som et redskab til at fastholde minder og undersøge det ophav, som er med til at skabe vores identitet.

Materialer og udtryksformer

I udstillingen bruger flere af fotograferne forskellige materialer og udtryksformer i deres værker ud over fotografiet. I udstillingen ser man derfor både maling, blomster, kalkerpapir og hår samt collager, digte, video, diasprojektioner og fotobøger. Alt dette bruger fotograferne i deres søgen efter den personlige historie. De forskellige materialer og udtryksformer hjælper i nogle af værkerne til at skabe en forbindelse mellem fotograf og værk.

María Kristín Hassing Antonsdóttir

María Kristín Hassing Antonsdóttir (f. 1990) er født og opvokset i Island, men bor nu på Frederiksberg. I 2017 skiftede hun psykologistudiet ud med Københavns Film og Fotoskole, og studerer i dag på Kunstsolen Spektrum, hvor hun udforsker det fotografiske medie og video. I sommeren 2018 udstillede hun under Copenhagen Photo Festival.

I sin kunstneriske praksis arbejder María Kristín på tværs af medier og med forskellige materialer, f.eks. ting hun finder samt ting fra kroppen og naturen. Hendes værker er meget personlige og baserede på hendes egne oplevelser og tanker. Ved at eksperimentere og manipulere med motiverne, skaber hun sine egne historier i værkerne. Virkeligheden er ikke altid, hvad vi ser, og fotografi repræsenterer ikke altid kun det øjeblik det blev taget.

Hulda Sif Ásmundsdóttir

Hulda Sif Ásmundsdóttir (f. 1981) er en islandsk dokumentar-fotograf fra Reykjavik, som i dag bor i København. Siden 2004 har hun studeret fotografi i både Island, Danmark og Holland, heriblandt på Ljósmyndaskólinn – The School of Photography i Reykjavik (2011-2013), Københavns Medieskole (2006-2007) og Royal Academy of Art i Haag (2014-2018). Hun har udstillet fotoværker på flere gruppeudstillinger i både Island, Holland og Danmark.

I sin kunstneriske praksis har Hulda Sif de seneste år været optaget af temaer som kvinder og feminisme, og herunder primært fokuseret på moderskab og mødres placering i nutidens samfund. I den fortælling kan hun bringe sine egne erfaringer som mor i spil. Det er vigtigt for hende at fortælle om det, hun har på hjerte.

Julia Jayko Fossland

Julia Jayko Fossland (f. 1992) er opvokset i Trondheim i Norge, men bor i dag i København. I 2016 afsluttede hun sin bachelor i Beklædningsdesign ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, som hun i dag bygger ovenpå med en kandidat i Fashiondesign. I 2018 dyrkede hun for alvor fotografiet på Fatamorgana – Danmarks Fotografiske Billedkunstskole i København og har de seneste år arbejdet med film og fotografi samt kombinationen af disse med andre medier, heriblandt tekstil, grafisk design og tekst.

I sin kunstneriske praksis arbejder Julia meget procesorienteret, hvilket er en fremgangsmåde hun har hentet fra sit arbejde med design. De fleste af hendes projekter går fra research til idéudvikling til koncept og færdigt resultat. Dog havde fotoprojektet til denne udstilling en anden begyndelse, da værkseriens titel blev udgangspunktet for projektet, hvorefter konceptet er bygget op omkring titlen.

For Julia er arbejdet med fotografi delt op i to: Først det at tage ud i verden, se og være nysgerrig, tage del i aktiviteter, møde nye mennesker og opleve intuitivt. Næste del handler for hende om at arbejde med det indsamlede materiale, udvælge fotografierne og placere dem i den rigtige rækkefølge. På den måde kan processen være både ekspressiv og social samt indesluttet og tænkningssom.

Lisbeth Johansen

Lisbeth Johansen (f. 1973) bor og arbejder i København. Hun har tidligere studeret på Fatamorgana – Danmarks Fotografiske Billedkunstskole i København (1998-1999) og er i dag i færd med at afslutte sin kandidat i Visuel Kultur på Københavns Universitet som overbygning på en bachelor i Nordisk Sprog & Litteratur samt Kunsthistorie (2012-2016). Hun har udstillet både solo og i gruppeudstillinger siden 2006, heriblandt under Copenhagen

Foto Festival (2012), Kunstnernes Efterårsudstilling på Den Frie Udstillingsbygning (2015) og Landskrona Foto Festival (2016).

I sin kunstneriske praksis er Lisbeth interesseret i temaer som identitet og den personlige fortælling samt det, der binder os sammen og gør os til dem, vi er. Med rødder i dokumentar-fotografiet arbejder hun med fotografiet i en mere eksperimenterende form. I den forbindelse med interesse i fotografiets materialitet og hvordan fotografiet som medie i forskellige kombinationsformer, bl.a. med tekst, kan bruges til at transformere og formidle følelser.

Dan Frisk Petersen

Dan Frisk Petersen (f. 1988) bor og arbejder i København. Oprindeligt uddannet fra Copenhagen Business School og med et længere ophold i udlandet i bl.a. Kina og Schweiz, blev han i 2017 færdig med sit studie på Københavns Film og Fotoskole. Med flere udstillinger bag sig, heriblandt under Copenhagen Photo Festival (2017 og 2018), har han senest udstillet på Landskrona Foto Festival i efteråret 2018.

I sin kunstneriske praksis arbejder Dan med fotografiets dokumentariske aspekter kombineret med arkivmateriale. Særligt er han interesseret i menneskeskabte strukturer, arkivering og reproduktion.

Untitled Family Album

I værkserien *Untitled Family Album* bruger María Kristín Hassing Antonsdóttir fotografier fra sin egen familie til at undersøge, hvilket behov mennesket har for at optage og gemme minder, for senere at give dem videre til andre, igennem f.eks. familiealbum.

Selvom værkerne tager udgangspunkt i hendes egen familie, kan de også bruges til at repræsentere andre familiealbum og et generelt behov for at vide, hvor man stammer fra og hvem ens forældre var.

- Hvor mange forskellige materialer ud over fotografi kan du finde i værkerne *Untitled #1*, *Untitled #2*, *Untitled #4* og *Untitled #6*? Notér hvilke materialer du finder.
- Hvilken effekt har det at bruge flere forskellige materialer i værkerne?
- Viser et fotografi et billede af virkeligheden, når det er malet over, klippet i eller sat sammen med andre fotografier? Hvorfor / Hvorfor ikke?

Jafnvel lognið er hvasst / Even the calm is stormy

I værkserien *Jafnvel lognið er hvasst / Even the calm is stormy* følger Hulda Sif Ásmundsdóttir sin søster i hendes beslutning om at blive mor. Dette er en større udfordring for hende end for mange andre, da hun – ligesom deres far – er diagnosticeret som bipolar. Bipolar er en psykisk lidelse karakteriseret af maniske perioder, hvor man er opstemt og energisk, og depressive perioder, hvor man er nedtrykt og uden energi. Trods sygdommen ønskede søsteren inderligt at blive mor, og stopper derfor med at tage den medicin, som holder det bipolare i ro.

I værkerne dokumenterer Hulda Sif på poetisk vis sin søsters historie: Den rejse søsteren gennemgår, fra drømmen om at blive mor til hun tager beslutningen herom og til hun er 28 uger henne. I værkserien bruges det omskiftelige vejr i Hulda Sifs hjemland, Island, som en metafor for søsterens sindstilstand under graviditeten.

- Hvor mange typer af vejrtilstande kan du tælle i videoværket? Notér hvilke.
- Hvilken sindstilstand tror du hver vejrtype symboliserer?
- Hvis du skulle beskrive dit humør lige nu med en vejrtype, hvilken type kunne du så bruge som metafor?
- Kender du andre kunstværker, hvor metaforer bruges til at beskrive f.eks. sindstilstande eller følelser?

Metaforer

En metafor er et billedligt udtryk, der skabes, når vi bruger et ord eller et udtryk i en ny sammenhæng, så der skabes en ny, billedlig betydning. Ordet metafor stammer fra det græske ord 'metaphora', der betyder 'overføring'. Altså overføres et ord eller et udtryk fra dets normale anvendelse til en ny sammenhæng, som skaber en ny, billedlig betydning, når vi bruger metaforer.

Går kun veje jeg kan gå med lukkede øjne (Paths I walk with closed eyes)

I værkserien *Går kun veje jeg kan gå med lukkede øjne (Paths I walk with closed eyes)* tager Julia Jayko Fosslund udgangspunkt i den norske natur omkring sin families hytte ved Trondheim. Med fotografier og digte fra en serie af fotobøger fortæller Julia en personlig og poetisk historie om relationer, tab og om at vende hjem til der, hvor man kommer fra. Den norske natur er valgt som motiv, da naturen er en vigtig del af hendes selvfortælling samt knyttet til familieminder fra området omkring hytten.

Over for værkseriens seks fotografier på den ene væg hænger et fotografi, hvor Julia har farvemanipuleret og forskubbet konturerne af det originale fotografi ved hjælp af flere lag.

- Hvad gør det ved forståelsen af et fotografi, når det originale fotografi manipuleres?
- Hvorfor tror du det manipulerede fotografi er hængt op over for de seks almindelige fotografier?
- Hvis du kigger på de almindelige fotografier og læser dem fra venstre mod højre – Hvad tror du så er årsagen til at de hænger i den bestemte rækkefølge? Kan der være en årsag eller kan rækkefølgen være tilfældig?

The Picture of the Yellow Sun

- Inden du læser nedenstående tekst – Kig på fotografierne i udstillingen. Hvad tror du værkserien handler om? Og får du nogle associationer, når du ser på værkerne? Notér hvilke.

Værkserien *The Picture of the Yellow Sun* er et personligt projekt af Lisbeth Johansen og består af en fotobog med dertilhørende fotografiske værker. Værkseriens narrativ handler om Lisbeths relation til sin far, som led af skizofreni og døde i 2002. Året inden fotograferede hun ham, men det var for hårdt for hende at se på billederne og de blev arkiveret. Først i 2013 begyndte Lisbeth at arbejde med billederne af sin far. I mellemtiden fandt hun et af farens malerier af en opstigende sol med titlen *Opstandelse*. Maleriet udstrålede håb, men var for smertelig for Lisbeth at beholde. Senere har hun fortrudt at have smidt maleriet ud, hvilket igangsatte denne værkserie, der er en rekonstruktion af maleriet hun ikke kunne beholde – billedet af den gule sol.

I fotobogen har Lisbeth affotograferet bagsiden af et andet af sin fars malerier. Bogstaveligt talt rekonstruerer fotobogen det gamle maleri af den gule sol. Og i overført betydning også et erindringsbillede samt en helbredende rejse, som det har været for hende at lave projektet.

Værkserien handler ikke blot om Lisbeths forhold til sin far, men om relationer i bredere forstand. Den personlige historie i værkerne skal nå og berøre andre, og derfor er fotobogens tekst placeret bagerst som supplement, så beskueren kan anskue værkerne i lyset af egne associationer og erfaringer.

- Hvorfor tror du at værket *The Picture of the Yellow Sun, my father in his mother's kitchen* afviger fra de andre af seriens værker i placering og udtryk?
- Hvad kan være årsagen til at selvportrættet af fotografen er sløret og vi derfor har svært ved at se, hvordan hendes ansigt ser ud?

Narrativ

Ordet 'narrativ' kommer af det latinske ord 'narrativus', der betyder fortælling. Da ordet i første omgang blev brugt i det danske sprog, var det inden for bl.a. dramaturgien og omhandlede læring om, hvordan gode fortællinger i skrift, tale og fremvisning formes. I dag er ordet blevet en naturlig del af det danske sprog.

Archive og Memorabilia

I værkserierne *Archive* og *Memorabilia* undersøger Dan Frisk Petersen tre efterladte arkivkasser, som er fundet i et dødsbo i Sønderjylland nær den tyske grænse. I arkivkasserne lå diascapitaller af naturfotografier med træer, sten, bjerge, skove og vandløb, men også billeder af en kvinde, som altid står med ryggen til kameraet. Ved at affotografere lysbillederne i et studie, har Dan genskabt billederne som en slags bevis på, at familien engang har eksisteret, selvom vi ikke ved, hvem de er, og der ikke er mere tilbage fra dem end tre arkivkasser.

Navnet *Memorabilia* henviser til objekter, man samler på, fordi de har forbindelse til en person eller begivenhed man gerne vil huske. Det er derfor interessant, hvis vi forestiller os, at familien har fotograferet stederne, fordi de gerne ville huske dem efterfølgende, men samtidig har valgt at fotografere dem anonymt, da vi ikke kan genkende kvinden på billederne.

- Del jer op i par to-og-to. Få din makker til at tage et billede af dig, hvor du har ryggen til kameraet. Hvad gør det ved genkendelsen af dig, når man ikke kan se dit ansigt på billedet?
- Hvilken betydning har det for præsentationen af arkivkasserne, at de er fotograferet i et studie ligesom et portrætfotografi?
- Hvad tror du er årsagen til, at værkerne af Dan Frisk Petersen er den eneste serie i udstillingen, der er fordelt i hele udstillingsrummet, imens de andre fotografers værker hænger samlet?

Tomme pladser

Inden for kunst og litteratur bruges begrebet 'tomme pladser' til at beskrive et sted i en tekst eller værk, hvor betydningen ikke er tydeligt forklaret. Betydningen af værket giver først mening, når beskueren eller læseren selv udfylder den tomme plads med sin egen fortolkning. Oplevelsen og forståelsen af værket bestemmes dermed ikke af kunstneren alene, men i højere grad af modtageren.

Begrebet blev introduceret i 1969 af den tyske professor Wolfgang Iser.